

SAOPŠTENJE 79/2023

Datum objave:
 15.6.2023.

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

2022. godina

Jedinične vrijednosti izvoza roba u periodu od januara do decembra 2022. godine bilježe rast od 32,6% u odnosu na isti period prošle godine.

Jedinične vrijednosti uvoza roba u periodu od januara do decembra 2022. godine bilježe rast od 19,6% u odnosu na isti period prošle godine.

U periodu od januara do decembra 2022. godine, posmatrano prema poglavljima carinske tarife tj. Kombinovane nomenklature, najveći rast jediničnih vrijednosti izvoza roba od 77,6% zabilježen je kod poglavlja „Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije, bitumenozne materije, mineralni voskovi“, dok je na strani uvoza roba najveći rast od 56,1% takođe zabilježen kod istog poglavlja.

Grafik 1. Stopa rasta jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba, u %

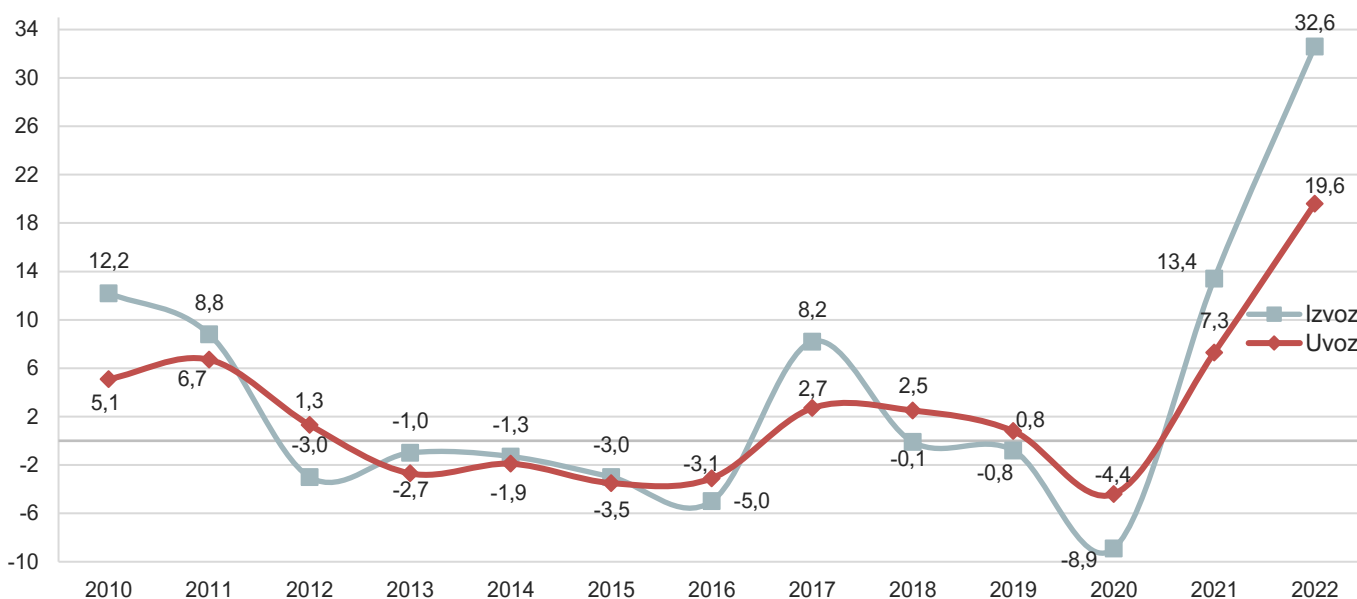

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	2021 2020	2022 2021	2021 2020	2022 2021	2021	2022
Ukupno	113,4	132,6	107,3	119,6	105,7	110,9
Žive životinje	99,2	104,1	108,5	131,4	91,4	79,2
Meso i drugi klanični proizvodi za jelo	95,2	110,8	96,4	127,9	98,8	86,6
Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	91,3	100,0	101,0	121,9	90,4	82,0
Mlijeko i proizvodi od mlijeka, živalska i ptičja jaja, prirodni med, jestivi proizvodi životinskog porijekla, nepomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu	92,7	109,3	102,2	136,7	90,8	80,0
Proizvodi životinjskog porijekla, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni	100,0	100,0	120,0	116,4	83,4	85,9
Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; siječeno cvijeće i ukrasno lišće	113,4	69,7	106,0	107,6	107,0	64,8
Povrće, korijenje i krtole za jelo	93,5	104,3	102,3	121,3	91,4	86,0
Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	133,5	99,2	96,8	110,5	137,9	89,8
Kafa, čaj, mate čaj i začini	88,5	100,0	101,6	118,5	87,1	84,4
Žitarice	116,4	100,0	126,6	133,0	91,9	75,2
Proizvodi mlianske industrije; slad; skrob; inulin; gluten od pšenice	100,0	100,0	110,7	153,5	90,3	65,1
Uljano sjeme i plodovi; razno zrnavlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana (kabasta)	128,2	100,2	112,8	114,1	113,7	87,8
Seljak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti	100,0	100,0	119,4	79,6	83,7	125,6
Biljni materijali za pletarstvo; biljni proiz na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni	-	-	85,5	87,2	-	-
Masnoće i ulja životinjskog ili biljnog porijekla i proizvodi njihovog razlaganja; prerađene jestive masnoće; voskovi životinjskog i biljnog porijekla	140,1	152,0	130,3	139,3	107,6	109,1
Prerađevine od mesa, riba, ljuskara, mekušaca ili ostalih vodenih beskičmenjaka	104,5	108,9	103,4	112,2	101,0	97,0
Šećer i proizvodi od šećera	107,6	143,3	107,4	135,3	100,2	105,9
Kakao i proizvodi od kakaa	106,4	129,6	103,6	116,1	102,7	111,6
Proizvodi na bazi žitarica, brašna, skroba ili mlijeka; poslastičarski proizvodi	109,3	121,9	104,1	120,4	105,0	101,3
Proizvodi od povrća, voća, uključujući jezgrasto voće, i ostalih djelova bilja	109,6	100,7	102,7	116,4	106,7	86,5
Razni proizvodi za ishranu	89,3	120,2	103,3	112,7	86,5	106,7
Pića, alkoholi i sirće	103,1	121,1	103,1	112,5	99,9	107,7
Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena hrana za životinje	132,4	115,2	117,6	122,5	112,6	94,1
Duvan i proizvodi zamjene duvana	101,4	94,0	99,7	104,9	101,7	89,6
So; sumpor; zemlja i kamen; gips, kreč i cement	104,4	104,3	101,3	134,1	103,1	77,8
Rude, zgure i pepeo	123,6	111,6	96,1	80,2	128,7	139,2
Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi	108,6	177,6	147,0	156,1	73,9	113,8
Neorganski hemijski proizvodi; organska ili neorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	114,0	155,2	115,6	111,4	98,6	139,4
Organski hemijski proizvodi	146,8	100,0	103,5	103,8	141,8	96,3
Farmaceutski proizvodi	85,0	115,3	100,0	113,4	85,1	101,7
Đubriva	101,7	99,9	111,7	151,7	91,1	65,9
Ekstrati za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i ostale materije za bojenje; boje i lakovi; kitovi i ostale zaptivne mase; mastila	101,6	102,1	103,0	117,5	98,6	86,9
Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	115,0	86,8	104,9	115,6	109,6	75,0
Sapun, organska površinska aktivna sredstva, preparati za pranje, preparati za podmazivanje, vjestačkii voskovi, pripremljeni voskovi, preparati za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modelovanje "zubarski voskovi" i zubarski preparati	64,9	117,4	98,0	83,2	66,3	141,1
Bjelančevinaste materije; modificovani skrobovi; lijepkovi; enzimi	113,1	103,5	96,2	132,9	117,7	77,9

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/nastavak/

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	2021 2020	2022 2021	2021 2020	2022 2021	2021	2022
Eksplzivni; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne legure; zapaljivi preparati	70,1	128,4	109,3	130,9	64,2	98,1
Proiz. za fotografske ili kinematografske svrhe	100,0	100,0	107,0	102,4	93,4	97,7
Razni proizvodi hemijske industrije	127,8	100,0	99,5	110,6	128,4	90,4
Plastične mase i proiz. od plastičnih masa	103,5	114,1	106,5	115,9	97,2	98,4
Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume	100,0	92,2	102,1	110,7	97,9	83,3
Sirova sitna i krupna koža, sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	115,1	109,0	102,0	107,6	112,9	101,3
Proizvodi od kože, sedlarski i sarački proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični kontejneri i proizvodi od životinjskih crijeva (osim svilenog ketguta)	97,8	100,0	101,6	101,1	96,2	98,9
Prirodno i vještačko krzno; proizvodi od krzna	100,0	100,0	90,4	150,7	110,7	66,3
Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugali	110,6	124,3	107,7	125,5	102,7	99,1
Pluta i proizvodi od plute	-	-	82,1	103,0	-	-
Proizvodi od slame, esparta ili ostalih materijala za pletariju; korparskih i pletarskih proizvoda	100,0	100,0	116,3	96,4	86,0	103,7
Celuloza od drveta ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; hartija i karton (otpaci i ostaci) za ponovnu preradu	164,6	121,2	100,0	100,0	164,6	121,2
Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	107,0	123,7	100,4	137,0	106,6	90,3
Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije, rukopisi, kucani tekstovi i planovi	114,4	107,3	99,8	106,7	114,6	100,6
Svila	-	-	145,6	100,0	-	-
Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine od konjske dlake	-	-	108,2	100,0	-	-
Pamuk	100,0	100,0	99,6	104,1	100,4	96,1
Ostala biljna tekstilna vlakna; predivo od hartije i tkanine od prediva od hartije	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vještački ili sintetički filamenti	100,0	100,0	96,7	106,3	103,5	94,1
Vještačka ili sintetička vlakna, sječena	100,0	100,0	109,3	115,7	91,5	86,4
Vata, filc i netkani materijal; specijalna prediva; kanapi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih	100,0	100,0	107,2	111,4	93,3	89,8
Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači	84,7	160,7	103,8	100,6	81,6	159,8
Specijalne tkanine; taftovani tekstilni proizvod,; čipke; tapiserije; pozamanterija, vez	100,0	100,0	85,2	92,3	117,4	108,4
Tekst, tkanine, impregnisane, premazane, prevučene, prekrivene ili laminirane, tekstilni proizvodi pogodni za tehn, svrhe	100,0	100,0	115,6	112,3	86,5	89,0
Pleteni ili kukičani materijali	-	100,0	96,1	73,3	-	136,4
Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani	112,1	99,3	100,5	111,2	111,5	89,4
Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih ili kukičanih proizvoda	114,2	110,6	100,6	100,0	113,5	110,6
Ostali gotovi proizvodi od tekstila; setovi, iznošena, dotrajala odjeća i dotrajali proizvodi od tekstila; krpe	91,3	123,4	105,4	105,7	86,6	116,8
Obuća, kamašne i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda	95,9	105,0	100,5	109,7	95,3	95,8
Šeširi, kape i ost, pokrivke za glavu i djel,	100,0	100,0	101,3	116,4	98,8	85,9
Kišobrani, suncobrani, štapovi, štapovi-stolice, bičevi, korbači i njihovi dijelovi	100,0	100,0	106,8	103,3	93,6	96,8
Perje i paperje, preparirano i proizvodi izradjeni od perja i paperja; vještačko cvijeće; proizvodi od ljudske kose	100,0	100,0	101,9	97,1	98,1	103,0
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, betona, azbesta, liskuna ili sličnih mater,	106,4	95,5	98,6	114,9	107,9	83,1
Keramički proizvodi	109,1	106,8	106,0	127,6	103,0	83,7
Staklo i proizvodi od stakla	93,8	110,1	103,8	120,0	90,3	91,7
Prirodni ili kultivisani biseri, drago ili polu-drago kamenje, plemeniti metali, metali platirani plemenitim metalima, i proizvodi od njih; imitacije nakita; metalni novac	100,0	73,3	78,5	87,2	127,4	84,0
Gvožđe i čelik	137,3	123,5	141,4	115,6	97,1	106,9

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/nastavak/

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	2021 2020	2022 2021	2021 2020	2022 2021	2021	2022
Proizvodi od gvožđa i čelika	102,3	92,6	110,1	110,6	93,0	83,7
Bakar i proizvodi od bakra	142,2	112,8	121,5	113,0	117,0	99,9
Niki i proizvodi od nikla	-	-	113,6	106,4	-	-
Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	141,0	137,4	107,6	119,6	131,1	114,8
Olovo i proizvodi od olova	99,4	94,9	83,2	106,2	119,5	89,3
Cink i proizvodi od cinka	100,0	100,0	106,6	111,7	93,8	89,6
Kalaj i proizvodi od kalaja	100,0	100,0	100,1	111,1	99,9	90,0
Ostali prosti metali; kremeti; proiz, od njih	100,0	100,0	111,6	100,0	89,6	100,0
Alati, nožarski proizvodi, kašike i viljuške, od prostih metala; njihovi dijelovi od prostih metala	119,4	100,0	101,8	107,8	117,3	92,7
Razni proizvodi od prostih metala	107,9	126,1	102,3	116,7	105,6	108,0
Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji i njihovi dijelovi	97,1	102,1	101,4	105,3	95,8	97,0
Električne mašine i oprema i njihovi dije-lovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, dijelovi i pribor za te proizvode	106,0	117,5	103,3	109,9	102,6	106,8
Šinska vozila i njihovi dijelovi; željeznički i tramvajski kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi, mehanička i elektromehanička signalna oprema za saobraćaj svih vrsta	100,0	88,9	102,3	100,0	97,7	88,8
Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi dijelovi i pribor	112,5	106,1	101,2	107,2	111,1	99,0
Vazduhoplovi, kosmičke letjelice i njihovi djelovi	136,4	100,0	99,7	100,0	136,8	100,0
Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	131,0	160,6	101,0	107,7	129,7	149,2
Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, precizni, medicinski i hirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor	112,2	85,7	99,9	101,5	112,4	84,4
Časovnici i njihovi dijelovi	82,7	100,0	100,6	88,6	82,2	112,8
Muzički instrumenti, dijelovi i pribor ovih proizvoda	108,1	79,5	96,9	91,6	111,6	86,8
Oružje i municija, njihovi djelovi i pribor	100,0	100,0	105,3	86,6	95,0	115,5
Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svijetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	101,4	100,8	99,0	119,5	102,4	84,4
Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi dijelovi i pribor	121,1	81,4	105,8	107,7	114,5	75,6
Razni proizvodi	100,0	152,2	101,6	107,3	98,4	141,8
Predmeti umjetnosti, kolekcija i starina	180,6	100,0	62,7	100,0	288,1	100,0

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba imaju za primarni cilj analitičko sagledavanje dinamike kretanja jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza, a koriste se i kao deflator pri obračunu bruto domaćeg proizvoda.

Izvor podataka za obračun indeksa jediničnih vrijednosti su Jedinственe carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe koje Uprava za statistiku Crne Gore u mjesečnoj periodici preuzima od Uprave prihoda i carina Crne Gore, a koji se koriste za redovno statističko istraživanje o spoljnotrgovinskoj robnoj razmjeni Crne Gore.

Indeksi izvoznih i uvoznih cijena izračunani su kao indeksi jediničnih vrijednosti (unit value indices), tj. indeksi promjene vrijednosti izvoza i uvoza po količinskoj jedinici izvezenih/uvezenih proizvoda, odnosno po kilogramu kao jedinstvenoj i usporedivoj količinskoj jedinici za sve proizvode.

Indeksi su izračunati prema Fisherovoj, tzv. idealnoj formuli, koja je geometrijska sredina između Laspeyresove i Paascheove formule, tj.:

- Laspeyresov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_0 / \sum p_0 \cdot q_0) \cdot 100$,
- Paascheov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_1 / \sum p_0 \cdot q_1) \cdot 100$ i
- Fisherov indeks $= \sqrt{\text{Laspeyresov} \cdot \text{Paascheov}}$

Gdje je :

- p_0 jedinična vrijednost iz prethodnog perioda,
- p_1 jedinična vrijednost iz tekućeg perioda,
- q_0 količina iz prethodnog perioda i
- q_1 količina iz tekućeg perioda.

Pod odnosima razmjene se podrazumijeva odnos između izvoznih i uvoznih jediničnih vrijednosti.

Iz obrade se isključuju proizvodi gdje je vrijednost ispod 1 000 Eura, gdje je jedinična vrijednost tekuće godine dva i više puta veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto, gdje je količina tekuće godine 10 puta ili više veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto.

Podaci su prikazani po poglavljima carinske tarife odnosno prema Kombinovanoj nomenklaturi.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)

Pripremila: Tatjana POPOVIĆ

Odsjek: Odsjek za statistiku cijena i spoljne trgovine
contact@monstat.org

Kontakt za medije:
mediji@monstat.org

@monstat_me

MONSTAT - Uprava za statistiku Crne Gore